

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVII KONFERENCIJA

Vilnius, 2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF Mokslo ir inovacijų
skyriaus Studentų mokslinės veiklos
koordinatore Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2025

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Jaun. m. d. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
lekt. gyd. Karolina Žvirblytė-Skrebutėnienė

prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
jaun. asist. Andrius Žučėnka
Doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Andrius Bleizgys
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstininienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Asist. dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitas Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Ugnė Šilinskaitė
Austėja Zubauskaitė
Aida Kuznecovaitė
Milda Kančytė
Milvydė Marija Tamutytė
Renatas Kedikas
Fausta Timinskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gailė Mikalauskaitė
Gabrielius Leščinskas
Damian Luka Mialkowski
Radvilas Jančiauskas
Maksim Čistov
Ugnė Mickutė
Lina Bludžiutė
Augustė Melaikaitė

Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Raminta Kasteckaitė
Ernestas Gulbickis
Edgaras Zaboras
Benas Matuzevičius
Sylvia Rogoža
Rūta Valiukevičiūtė
Agnė Vasiulytė
Agata Bruzgul
Valentinas Kūgis
Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas
Matas Kuncė
Gintė Grubliauskaitė
Milda Černytė

Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Patricija Griškaitė
Povilas Jurgutavičius
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Augustinas Stasiūnas
Alicija Šavareikaitė
Odeta Aliukonytė
Milda Eleonora Gričiūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišk Bogdzevič
Rokas Dastikas

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2025

© Vilniaus universitetas, 2025

GALIA IR SILPNYBĖ: VALGYMO SUTRIKIMŲ ŠEŠĖLIAI SPORTE

Autorius. Aušrinė ŠIMKUTĖ, III kursas.

Vadovas. Dr. Robertas STRUMILA, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Tikslas. Ištirti valgymo sutrikimų paplitimą profesionalių sportininkų tarpe.

Metodai. 2024 m. gruodžio mėn. buvo atlikta anoniminė internetinė apklausa, kurioje dalyvavo 63 profesionalūs sportininkai. Atlikta literatūros paieška *ResearchGate* duomenų bazėje. Naudoti raktažodžiai: „Eating disorders“, „Elite sport“.

Rezultatai. Anoniminę apklausą atliko 63 profesionalūs sportininkai. 41,3% susidūrė su valgymo sutrikimais. 56,4% juos patyrė jauname amžiuje (15–19 metų). 79,5% nesikreipė pagalbos nors buvo susidūrę su valgymo sutrikimais. Dažniausios valgymo sutrikimų priežastys: nepasitenkinimas savimi (72,5%), visuomenės keliama grožio standartai (40%), trenerių priekaištai (30%). Valgymo sutrikimai darė/daro neigiamą įtaką sportinei karjerai: 42,9% sutinka, 26,2% nėra įsitikinę. 34,9% teigia, kad sporto aplinkoje esantys žmonės apkalbinėja jų išvaizdą, iš jų 68,2% tai veikia neigiamai, 50% ėmėsi organizmą alinančių veiksmų. Ne dėl medicininės priežasties dirbtinai sukėlė vėmimą 12,7%, gėrė vidurius laisvinančius vaistus 11,1%. Patyrė liguistą baimę sustorėti (31,7%), ryškų susirūpinimą savo kūno svoriu (46%). 33,3% jautė tokį pilnumo ir diskomforto jausmą po valgio, kad turėjo išsivemt. 54% kartais negali kontroliuoti savo mitybos, 14,3% neseniai per mažiau nei tris mėnesius numetė daugiau nei 6 kg. 31,7% mano, kad turi viršsvorio, kai jų svoris normalus. 52,4% teigia, kad maistas „valdo“ jų gyvenimą. Literatūros apžvalgos duomenimis profesionalių sportininkų tarpe valgymo sutrikimai labiau paplitę (13,5%), nei ne sportininkų kontrolinėje grupėje (4,5%). Moterų tarpe valgymo sutrikimus dažniausiai turi estetinės (42%), ištvermės (24%), kamuolio (16%) sporto šakų atstovės. Vyrų tarpe antigravitacinės (22%), ištvermės (9%), kamuolio (5%) sporto šakų atstovai.

Išvados. Jauname amžiuje dažniausiai susiduriama su valgymo sutrikimais. Didžioji dalis apklaustųjų nesikreipė pagalbos. Pagrindinė valgymo sutrikimų priežastis – nepasitenkinimas savimi. Valgymo sutrikimai daro neigiamą įtaką sportinei karjerai. Sporto aplinkoje tenka susidurti su apkalbomis apie išvaizdą, kurios neigiamai veikia psichologinę būklę, priveda prie organizmą alinančių veiksmų. Vadovaujantis SCOFF klausimynu 36 sportininkai (54,1%) turėtų būti išsamiau ištirti dėl valgymo sutrikimų. Profesionalus sportas yra rizikos veiksnys turėti valgymo sutrikimus. Nuo sporto šakos priklauso valgymo sutrikimų paplitimas.

Raktažodžiai. valgymo sutrikimai; profesionalūs sportininkai; SCOFF klausimynas.